

ב. בכלל איסור זה הן "המקיף" והן "הניקף"; והמקיף את הקטן נחלקו בו אמוראים בסוגייתנו אם הוא חייב.

את פאת זקנך; והזהירה התורה את הכהנים בפרט [ויקרא כא ה]: "ופאת זקנם לא יגלחו".

ג. הזהירה התורה את כל ישראל [ויקרא יט כז]: "לא תקיפו פאת ראשכם] ולא תשחית

ד. צייתה התורה את הכהנים [שם פסוק ו]: "ופאת זקנם לא יגלחו ובבשרם לא ישרטו"

טומאה ברשות היחיד טמא, נמצא, שאם ירצו יכולים הם להביא כל אחד קרבן טומאה, ואולם אם לא רצו, די להם בקרבן טומאה אחד, שהרי ממה נפשך הביא הטמא קרבן טומאה; [נפירוש זה לא יתכן לדעת ה"ר יהוסף אשכנזי שהוא סובר במשנתנו, שבלאו הכי לא באה משנתנו אלא לומר כיצד יעשו שלא יפסידו, ואם כן אין מקום לקושיית התוספות].

ובמה שכתבו בשם הגרי"ז לעיל דף נג, ראה שם בשם הגר"א].

ג. תירצו התוספות: לא גמירי מסוטה לטמא ברשות היחיד, אלא דבר שאפשר להיות כסוטה, שאפשר שנטמאת, אבל הכא לא אפשר לטמאות שניהם, דודאי אחד טהור; ותירוצם מחודש הוא, כי למה יש לנו לדון על שניהם כאחד, אין לנו לדון אלא על כל אחד מהם בנפרד, והרי כל אחד מהם יכול להיות טמא.

ועל דרך זה כתבו לפרש בשם הגרי"ז, אלא שביאר שעיקר קושייתם היא על המשנה הבאה, במת אחד מהן שהנותר מביא שני קרבנות עולה [ולרבי יהושע שם טורח להביא אחר שידור כנגדו], ולמה לי טירחה זו, והרי כיון שוראי טמא הוא, אין צריך להקדים לתגלחת הטומאה קרבן טהרה כלל, ויגלח כשאר נזיר טמא.

ד. כתב ה"קרבן אורה": דאע"ג דבמשנה השניה כשמת אחד מהן כבר אין הנידון על שניהם, מכל מקום "כל שנולד הספק בשנים, דאי אפשר להחזיק שניהם בטמאים ודאין, אפילו כי מת אחד מהם אחר כך, השני אין עליו אלא ספק טומאה".

וספק זה תלוי במה שדנו האחרונים בגדר "ספק טומאה ברשות היחיד טמא", שיש לפרשו בשני אופנים:

ולכאורה שעת לידת הספק היא בשעה שנודע להם הספק דהיינו בשעה שהעיד להם העד; ויש להסתפק אם יאמר העד בתחילה לאחד מהם שנזרקה טומאה לידו ואינו יודע אם נטמא, ואחר כך יספר לשני, כיצד יהיה הדין, כיון שבשעת לידת הספק לראשון אין כאן שני כלל.

האחד: אפילו אם כלפי שמיא גליא שהוא טהור, בכל זאת הוא טמא [עד שלא נתברר ספיקו]; ולפי צד זה יש מקום לפרש קושייתם כהאופן הראשון דלעיל.

ה. הקשו האחרונים: כיון שאין כאן דין "ספק טומאה ברשות היחיד טמא", אם כן נעמיד כל אחד מהם על חזקתו שהוא טהור, וכשם שאילו היה זה רשות הרבים היינו מעמידים אותם על חזקתם [לפי שיטת התוספות בסוגייתנו].

השני: אין הוא אלא בחזקת טמא, אבל אם כלפי שמיא גליא שהוא טהור אין הוא "נטמא" מחמת הספק; ולפי צד זה אם יביאו שניהם ביחד קרבן טומאה אחד ודאי שדי להם בזה, כי אין כאן אלא טמא אחד והוא הרי הביא קרבן טומאה, וקושייתם תתפרש בהכרח כהאופן השני, [וראה עוד בענין גילוח נזיר על ספק טומאה ברשות היחיד, ב"ארוי הלבנון" כאן,

וראה ב"ארוי הלבנון" אות ט מה שביא בשם הראשונים ובשם האחרונים בענין זה, וראה עוד ב"קרבן אורה" מה שכתב בזה.